

YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN İLKÖĞRETİM 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TÜRKÇE DERSİ TUTUMLARINA ETKİSİ

Akif ARSLAN*

Abdullah ŞAHİN**

Esin ŞAHİN***

Ahmet AKÇAY****

Özet

Araştırmanın amacı yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisini belirlemektir. Araştırma, Erzurum ilindeki Haşım İşcan İlköğretim Okulunda 6. sınıf düzeyinde Türkçe dersi "İletişim" teması üzerinde deney (n=22) ve kontrol (n=22) gruplarına uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu'nda yer alan "Türkçe Dersi Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışma yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisinin incelendiği "kontrol gruplu öntest-sontest modeline" uygun deneysel bir çalışma olarak yürütülmüştür. Araştırma verilerinin çözümünde bilgisayar ortamında SPSS 15.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen verilerin anlamlılığını belirlemek amacıyla t-testi, eşleştirilmiş gruplar için t-testi, Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır. Araştırma sonucunda yaratıcı drama yönteminin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumlarının geleneksel yöntem uygulanan öğrencilere göre daha olumlu yönde etkilendiği görülmüştür. Bununla birlikte yaratıcı drama etkinlikleri yapılırken ciddi bir zaman sıkıntısı çekildiği ve Türkçe dersinde yapılması gereken diğer etkinliklere daha az zaman kaldığı, dolayısıyla bu yöntem uygulanırken ciddi bir planlama sürecinin uygulanması gerektiği gözlemlenmiştir. Ayrıca, yaratıcı drama yönteminin uygulanmasında cinsiyet ve ebeveyn eğitim durumlarının Türkçe dersine yönelik tutumlar üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yaratıcı drama, Türkçe dersi, tutum

Giriş

Eğitim, "kalkınmanın gerektirdiği nitelik ve sayıdaki üretici insan gücünü geliştirmek" olarak tanımlanmaktadır (Kaya, 1996, 19). Bunun gerçekleştirilmesinde

* Yrd. Doç. Dr.; Ağrı İbrahim Çeçen Üniv., Fen-Edebiyat Fak., Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

** Yrd. Doç. Dr.; Atatürk Üniv., Kâzım Karabekir Eğt. Fak., Türkçe Öğretmenliği Bölümü.

*** Dr.; Erzurum 3 Temmuz Lisesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni.

**** Arş. Gör.; Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Öğretmenliği Bölümü.

ana dilin önemli işlevleri vardır. İnsanların yaşamında, bireysel ve sosyal gelişiminde ana dilin önemli görevlerinin olduğu bilinmektedir. İnsanların başkalarıyla sağlıklı iletişim kurabilmeleri, eğitim hayatlarında her türlü öğrenmeyi gerçekleştirilebilmeleri büyük oranda ana dilini etkili kullanmalarıyla gerçekleştirilebilir (Yıldız, 2003, VII). Ana dilini etkili kullanabilmenin önemine rağmen, 40 ülkedeki eğitim düzeyinin 15 yaşındaki öğrencilerin başarı düzeylerinin dikkate alınmasıyla değerlendirildiği 2003 OECD Uluslararası Öğrenci Başarılarını Takip Programı anketinin sonuçlarına göre; ana dili eğitimimizde yazılı bir metnin okunup anlaşılabilmesi gibi bir sorunun olduğu ortaya çıkmıştır (<http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular/pisa/pisaraporu.htm>). Türkçe eğitimi ile ilgili bu gibi sorunların yaşanmasının bir sebebi de öğrencilerin Türkçe dersine yönelik geliştirdikleri olumsuz tutumlar olabilir. Öğrencilerin tüm yaşamları boyunca iletişim kurmalarında, duygu, düşünce ve isteklerini ifade etmelerinde Türkçeye karşı geliştirdikleri tutumlar oldukça önemli bir yere sahiptir (Belet, 2005, II-III). Türkçe dersinin işlevlerini tam olarak yerine getirebilmesi, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik ilgi ve tutum gibi duyuşsal özelliklerinin belirlenmesiyle gerçekleştirilebilir. Duyuşsal özellikler ilgili alandaki bilişsel başarıyı yaklaşık olarak dörtte bir oranında artırabilmektedir (Bloom, 1995, 123). Öğretmenlere düşen görev, tutum ölçeklerini uygulamak ve elde edilen verileri öğrencilerin derslerine yönelik tutumlarını geliştirmek için kullanmaktır. Çünkü tutum ölçekleri, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik olumsuz tutumlarını, olumlu yönde değiştirecek çalışmalar için öğretmenlere bilgi sağlamaktadır (Altıntaş ve Bursalıoğlu, 2006, 214).

Türkçe öğretmenleri öğrencilerin derse karşı tutumlarını geliştirici yöntemler uygulamak durumundadırlar. Çünkü öğretmeni etkili kılan niteliklerde sınıf içinde kullandıkları öğretim stratejilerinin önemli bir yeri vardır (Çakmak, 2001, 274). Bu doğrultuda yaratıcı drama, kullanılması gereken en öncelikli yöntemlerdendir. Yaratıcı drama yaşamın içinde olan, eğitsel hedefler içeren, sanatsal boyut taşıyan, çocuğun yaşam biçimi olan oyundan beslenen, bilişsel-duyuşsal-devinişsel ve sezgisel beceri alanlarını kapsayan, tinsel rahatlatma sağlayan, tüm duyuları etkin kılan, kalıcı öğrenme durumları taşıyan ve içinde etkileşimi barındıran bir yöntemdir (Sönmez, 2006, 30-93). Drama tekniği Türkçe programında daha çok yaratıcı drama anlamında ele alınmıştır. Buna göre drama; doğaçlama, canlandırma vb. tiyatro veya drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde, öğrencilerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, bir kavramı ya da beceriyi, ön bilgilerini kullanarak yapılandırması, anlamlandırması ve canlandırmasıdır (Şimşek, 2007, 398-399). Diğer bir tanımla yaratıcı drama "...özel olarak düzenlenen yaşantıları somut bir şekilde hissetme yolu ile sosyal, evrensel ve soyut kavramların; tarih, edebiyat gibi konuların canlandırılarak anlamlı hâle getirildiği, öğrenildiği bir eğitim tekniğidir" (Lindvang ve Moen'den aktaran: Önder, 2003, 31). Bu yöntemle bireylerin yaratıcılıklarını kullanması ve ifade becerilerinin geliştirilmesi sağlanabilir (Bayram vd., 1999, 1-15).

Türkçe öğretiminde öğrencilerin birkaç duyu organına hitap edilerek dersin verimi ve başarı düzeyi artırılabilir (Deniz ve Tuna, 2006, 341). Yaratıcı drama ile birey bir taraftan beş duyu organını aktif kullanmayı öğrenirken diğer taraftan gözlem yetisini geliştirerek kendisini ve çevresini daha gerçekçi bir bakışla algılamayı, girdiği farklı rollerle empati kurabilmeyi öğrenir (Bozdoğan, 2004, 319). Yaratıcı drama öğrencilerin dört temel dil becerisini, söz varlığını ve yaratıcı düşünebilme yetisini geliştirir (Şimşek, 2007, 397). Millî Eğitim Bakanlığı, 2005 yılında yeni eğitim

programının geliştirildiğini ve bu programda “çoklu zekâ kuramı”nın katkılarının olduğunu vurgulamıştır (Altan vd., 2008, 35). Bu durumda yaratıcı drama duyulara yönelik oluşuyla; işitsel, görsel, sözel ve bedensel öğeleri aynı anda bünyesinde barındırmasıyla çoklu zekâ kuramına en uygun eğitim-öğretim yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır (Bozdoğan, 2006, 47).

Yaratıcı drama bireyin;

- Özgüven duygusunun gelişmesini,
- Bilişsel dil, motor ve sosyal açıdan gelişmesini,
- Kendini ifade edebilmesini,
- Öğrendiği şeylerin kalıcılığını,
- Değişik yaşantıları tanınmasını,
- Eğitim ve öğretimde aktif rol almasını,
- Rahatlamasını,
- Sorumluluk duygusunun gelişmesini,
- Kendini ve vücudunu tanımalarını, nerede ve nasıl kullanabileceğini öğrenmesini,
- Yaratıcı olmasını,
- Yaşamı çok yönlü algılamasını,
- Eleştiriye ve tartışmayı öğrenmesini sağlar (Gönen ve Uyar Dalkılıç, 2003, 60-61).

Amaç

Erzurum ili Haşim İşcan İlköğretim Okulunda öğrenim gören 6. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersine ilişkin tutumlarını belirlemek amacı ile yapılan bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Türkçe öğretiminde, yaratıcı drama yöntemi uygulanan deney grubu ile geleneksel yöntem uygulanan kontrol grubu arasında, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları açısından anlamlı bir fark var mıdır?
2. Yaratıcı drama yönteminin uygulandığı öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Yaratıcı drama yönteminin uygulandığı öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile annelerinin eğitim durumu arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Yaratıcı drama yönteminin uygulandığı öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile babalarının eğitim durumu arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Sayıtlar

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin veri toplama aracını (tutum ölçeğini) içtenlikle yanıtladıkları varsayılmıştır.
2. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin seviyelerinin benzer olduğu varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

1. Araştırma, Türkçe öğretiminde yaratıcı drama ve geleneksel öğrenme yöntemlerinin öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları üzerindeki etkisinin incelenmesiyle sınırlıdır.
2. Araştırma, öntest-sontest kontrol gruplu deneysel araştırma modeliyle sınırlıdır.
3. Çalışma, veri toplama aracı açısından, Türkçe dersi tutum ölçeği ile sınırlıdır.
4. Araştırmada kullanılan “kişisel bilgiler” cinsiyet ile annenin ve babanın eğitim durumuyla sınırlıdır.
5. Araştırma, 2008-2009 öğretim yılında Erzurum ilinde bulunan Haşim İşcan İlköğretim Okulunun 6. sınıfında öğrenim gören toplam 44 öğrenciden elde edilen verilerle sınırlıdır.
6. Araştırma, ilköğretim 6. sınıf Türkçe dersindeki “İletişim” teması ve bu temanın uygulama süresi olan 26 ders saati ile sınırlıdır.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisi incelenmiştir. Araştırmada, ayrıca, yaratıcı drama yönteminin uygulanmasında öğrencilerin cinsiyetleriyle ebeveynlerinin eğitim durumlarının Türkçe dersi tutumları üzerindeki etkisi ele alınmıştır. Bu anlamda “kontrol gruplu öntest-sontest modeline” uygun deneysel bir çalışma gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu 2008-2009 öğretim yılında Erzurum Haşim İşcan İlköğretim Okulunda 6. sınıfa devam eden iki ayrı sınıftaki 44 (22 öğrenci deney grubu, 22 öğrenci kontrol grubu) öğrenci oluşturmaktadır. Deney ve kontrol grupları, öntest sonuçları, öğretmenlerin görüşleri ve öğrenci seviyelerinin göz önüne alınmasıyla belirlenmiştir. Türkçe dersi “İletişim” teması, deney grubunda yaratıcı drama yöntemi ile kontrol grubunda ise geleneksel yöntemle ele alınmıştır. İletişim temasına başlamadan önce deney ve kontrol grubu öğrencilerine “Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” öntest olarak uygulanmıştır. Deney grubunda dersler, yaşanan bir olayın canlandırılmasına uygun metinlerle gerçekleştirilmiştir. Dersler işlenirken yaratıcı dramının özellikleri kaynak eserlerden faydalanılarak uygulanmıştır. Örneğin; oluşturulan her bir gruba işlenen metinde geçen bir deyimın öyküsü yazılı olarak verilmiş, verilen metnin öğrenci yaratıcılıkları kullanılarak sunulabilmesi için gerekli çalışmalar yapılmış, canlandırma etkinliklerinden sonra üzerinde çalışılan deyimlerle ilgili değerlendirme yapılarak deyimın kavranması sağlanmıştır. Tema işlendikten sonra deney ve kontrol grubu öğrencilerine ölçme aracı sontest olarak tekrar uygulanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada ölçme aracı olarak öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacı ile Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu’nda (MEB, 2006:244) yer alan ve toplam 20 maddeden oluşan “Türkçe Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek iki bölümden oluşmakta olup birinci bölümde kişisel bilgiler, ikin-

ci bölümde tutum ifadeleri yer almaktadır. Tutum ifadelerinin karşılığı "Tamamen katılıyorum.", "Katılıyorum.", "Kararsızım.", "Katılmıyorum." ve "Hiç katılmıyorum." şeklindeki 5'li gösterge çizelgesinden oluşmuştur. Ölçeğin güvenilirliğini ve geçerliğini test etmek amacıyla, veri toplama aracı aynı okulda ve aynı sınıf seviyesinde öğrenim gören farklı 50 öğrenciye uygulanırken, deney öncesinde ve sonrasında analizlerde deney ve kontrol gruplarından elde edilen veriler kullanılmıştır. Bu çerçevede Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin güvenilirliğinin incelenmesi sonrasında Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ile ilgili olarak ($\alpha = 0,805$ gibi yüksek bir güvenilirlik değeri elde edilmiştir. Ayrıca soruların, alfa katsayısına ne derecede ve ne yönde etkide bulduklarını saptayabilmek için; "Değişken Silindiği Takdirde Ölçeğin Alfa Katsayısı" değeri hesaplanmış ve ölçeğin tutarlı-güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır. Söz konusu değerler, herhangi bir değişken silindiği takdirde, geri kalan değişkenlerin iç tutarlılıklarını göstermektedir. Bu doğrultuda "Madde Silinmesi Durumunda Cronbach Alfa" değerleri incelendiğinde; "Türkçe dersi için ders dışında zaman ayırmaya gerek yoktur.", "Türkçe dersinde genellikle huzursuz olurum.", "Türkçe bana göre gereksiz bir derstir." ve "Türkçe sınavlarında diğer derslerin sınavlarına göre daha huzursuz oluyorum." maddelerinin anketten çıkarılmasının ölçeğin iç tutarlılığına kısmi bir katkı sağladığı belirlenmiştir. Fakat söz konusu bulguların örneklem büyüklüğüne bağlı olabileceği hususu dikkate alınarak mevcut ölçme aracının yapısı korunmuştur. Çünkü analiz sonuçları bir bütün olarak incelendiğinde tüm maddelerin ölçeğin güvenilirliğine olumlu katkı sağladığı ve alfa değerlerinin ölçeğin geneli ve her bir faktör için .70 ve üzerinde olmasının ölçeğin güvenilirliğinin doğrulanması için yeterli olduğu söylenebilir (Hair, Anderson, Tahtam and Black, 1995'ten aktaran: Wast ve Önder, 2002, 31-32).

Ölçeğin yüksek güvenilirliği ve geçerliğini desteklediği için ve yapısal geçerliği test etmek amacıyla ayrıca, Tek Örneklem Kolmogorov-Smirnov Testi kullanılarak normallik testi yapılmıştır. Bu test sonucunda, verilerin normal dağılıdığının belirlenmesi ile ölçme aracının hedef kitlenin özelliklerini yansıttığı varsayılmıştır. Bu durum anketin geçerliğini doğrulamaktadır. Bu doğrultuda yapılan analiz sonuçları incelendiğinde gerek öntest (Z değeri: 0.6, p değeri: 0.8), gerekse sontest (Z değeri: 0.6, p değeri: 0.7) sonuçlarının normal dağılıma uyduğu gözlenmektedir. Dolayısıyla; ölçeğin geçerliğinin nicel olarak doğrulandığı söylenebilir.

Verilerin Analizi

Yaratıcı drama yöntemi uygulanan deney grubu öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumları, araştırma ölçeği çerçevesinde, t-testi, eşleştirilmiş gruplar için t-testi, Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılarak incelenmiştir.

Bulgular ve Yorumlar

Yaratıcı Drama Yönteminin Öğrencilerin Türkçe Dersi Tutumlarına Etkisi

Türkçe öğretiminde, yaratıcı drama yöntemi uygulanan deney grubu ile geleneksel yöntem uygulanan kontrol grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları arasında deney öncesinde ve sonrasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla t-testi (Tablo 1) ve eşleştirilmiş gruplar için t-testi (Tablo 2) uygulanmıştır.

Tablo 1: Türkçe Öğretiminde, Yaratıcı Drama Yöntemi Uygulanan Deney Grubu ile Geleneksel Yöntem Uygulanan Kontrol Grubu Öğrencileri Arasında Türkçe Dersine Yönelik Tutumlar Açısından Anlamlı Bir Fark Olup Olmadığı ile İlgili Bulgular

	Gruplar	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	t	p
Öntest	Deney	22	62,59	4,94		
	Kontrol	22	65,95	6,49	1,932	0,060
Sontest	Deney	22	78,27	9,23		
	Kontrol	22	72,73	9,22	1,993	0,053

Tablo incelendiğinde, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarına ait öntest puanlarındaki farkla ilgili t değeri 1,932 olup $p > 0,05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu kontrol ve deney grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik deney öncesi tutumları arasında fark olmadığını göstermektedir. Tablo incelenmeye devam edildiğinde kontrol grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik deney öncesi tutum puanları aritmetik ortalamasının 65,95, deney grubundaki öğrencilerin öntest tutum puanları aritmetik ortalamasının 62,59 olduğu görülmektedir. Sonuç olarak deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarının deney öncesinde benzer olduğu söylenebilir.

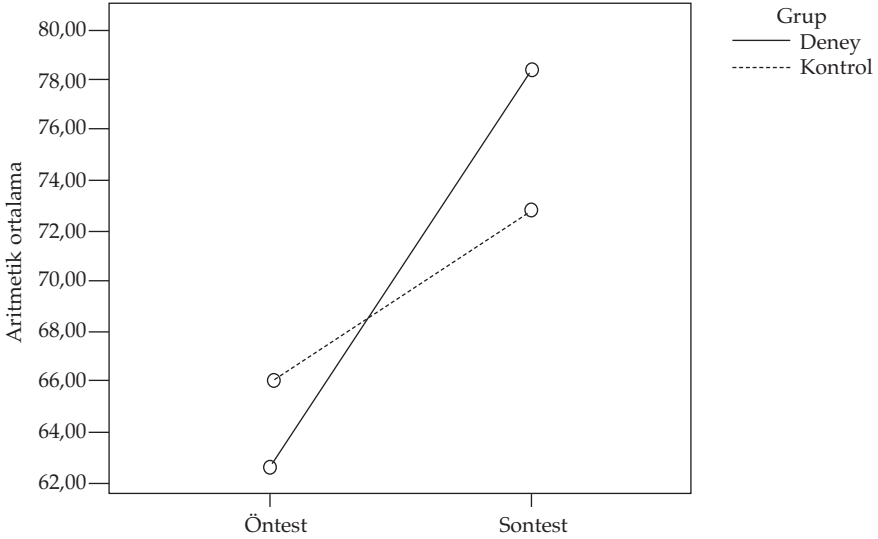
Tablo 1 incelenmeye devam edildiğinde, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarına ait sontest puanlarındaki farkla ilgili t değeri 1,993 olup $p > 0,05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu kontrol ve deney grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik deney sonrası tutumları arasında fark olmadığını göstermektedir. Tablo incelenmeye devam edildiğinde, kontrol grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik deney sonrası tutum puanları aritmetik ortalamasının 72,73, deney grubundaki öğrencilerin sontest tutum puanları aritmetik ortalamasının 78,27 olduğu görülmektedir. Sonuç olarak deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarının deney sonrasında benzer olduğu söylenebilir.

Tablo 2: Türkçe Öğretiminde, Yaratıcı Drama Yöntemi Uygulanan Deney Grubu ile Geleneksel Yöntem Uygulanan Kontrol Grubu Öğrencileri Arasında Türkçe Dersine Yönelik Tutumlar Açısından Anlamlı Bir Fark Olup Olmadığı ile İlgili Diğer Bulgular.

		N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	t	p
Deney Grubu	Öntest	22	62,59	4,94		
	Sontest	22	78,27	9,23	5,943	0,000
Kontrol Grubu	Öntest	22	65,95	6,49		
	Sontest	22	72,73	9,22	5,503	0,000

Tablo 2 incelendiğinde, kontrol grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarına ait öntest ve sontest puanlarındaki farkla ilgili t değeri 5,503 olup $p < 0,05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Aynı şekilde deney grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarına ait öntest ve yaratıcı drama yöntemi uygulandıktan sonraki sontest puanlarındaki farkla ilgili t değeri 5,943 olup $p < 0,05$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Tüm bu bulgular kontrol ve deney grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları arasında deney öncesinde ve sonrasında fark olduğunu göstermektedir.

Tablo 2 incelenmeye devam edildiğinde, kontrol grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik öntest tutum puanları aritmetik ortalaması 65,95 iken, sontest tutum puan aritmetik ortalaması 72,73 olmuştur. Yine tablodaki veriler incelendiğinde, deney grubundaki öğrencilerin Türkçe dersine yönelik öntest tutum puanları aritmetik ortalaması 62,59 iken, yaratıcı drama yöntemi uygulandıktan sonraki sontest tutum puanları aritmetik ortalaması 78,27 olmuştur. Sonuç olarak yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını daha olumlu etkilediği söylenebilir (Grafik 1).

Grafik 1: Deney ve Kontrol Gruplarının Türkçe Dersine Yönelik Tutum Düzeylerinin Öntest ve Sontest Aritmetik Ortalamalarına Göre Dağılımı.

Cinsiyet Değişkenine Göre Yaratıcı Drama Yönteminin Öğrencilerin Türkçe Dersi Tutumlarına Etkisi

Türkçe öğretiminde, yaratıcı drama yönteminin uygulandığı kız ve erkek öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları arasında fark olup olmadığını belirlemek amacıyla Mann-Whitney U testi uygulanmıştır (Tablo 3).

Tablo 3: Türkçe Öğretiminde, Yaratıcı Drama Yönteminin Uygulandığı Kız ve Erkek Öğrencilerin Türkçe Dersine Yönelik Tutumları ile İlgili Bulgular

	Cinsiyet	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	İşaretler ortalaması	İşaretler toplamı	U	p
Öntest	Kız	9	62,56	5,79	11,39	102,50	57,500	0,948
	Erkek	13	62,62	4,52	11,58	150,50		
Sontest	Kız	9	78,78	9,48	11,89	107,00	55,000	0,845
	Erkek	13	77,92	9,43	11,23	146,00		

Tablo incelendiğinde, Türkçe dersinde, yaratıcı drama yönteminin uygulandığı kız ve erkek öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin öntest puanları arasındaki farkla ilgili U değeri 57,50 olup $p > 0,05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu kız ve erkek öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin öntest puanları arasında fark olmadığını göstermektedir.

Tablodaki veriler incelenmeye devam edildiğinde, Türkçe dersinde, yaratıcı drama yönteminin uygulandığı kız ve erkek öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin sontest puanları arasındaki farkla ilgili U değeri 55,00 olup $p > 0,05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu kız ve erkek öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin sontest puanları arasında da fark olmadığını göstermektedir.

Sonuç olarak Türkçe öğretiminde, yaratıcı drama yönteminin uygulamasının kız ve erkek öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını aynı düzeyde etkilediği söylenebilir.

Annelerin Eğitim Durumuna Göre Yaratıcı Drama Yönteminin Öğrencilerin Türkçe Dersi Tutumlarına Etkisi

Türkçe öğretiminde, yaratıcı drama yönteminin uygulandığı öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre Türkçe dersine yönelik tutumları arasında fark olup olmadığını belirlemek amacıyla Kruskal Wallis testi uygulanmıştır (Tablo 4).

Tablo 4: Türkçe Öğretiminde, Yaratıcı Drama Yönteminin Uygulandığı Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumuna Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutumları ile İlgili Bulgular

	Eğitim durumu	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	İşaretler ortalaması	Ki-kare	p
Öntest	Okuma yazması yok	1	57,33	4,04	4,50	6,199	0,102
	İlkokul	7	65,71	4,86	15,29		
	Ortaokul	7	61,86	3,93	11,64		
	Lise	5	62,20	4,76	10,20		
Sontest	Okuma yazması yok	3	78,6667	8,87	12,83	2,430	,488
	İlkokul	7	81,71	9,03	14,00		
	Ortaokul	7	74,71	7,67	8,79		
	Lise	5	76,60	11,33	11,00		

Tablo incelendiğinde, Türkçe öğretiminde, yaratıcı drama yönteminin uygulandığı öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin öntest puanları arasındaki farkla ilgili Ki-kare değeri 6,199 olup $p>0,05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin öntest puanları arasında fark olmadığını göstermektedir.

Tablodaki veriler incelenmeye devam edildiğinde, yaratıcı drama yönteminin uygulandığı öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin sontest puanları arasındaki farkla ilgili Ki-kare değeri 2,430 olup $p>0,05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin sontest puanları arasında da fark olmadığını göstermektedir.

Sonuç olarak Türkçe öğretiminde, yaratıcı drama yöntemi uygulanan öğrencilerin annelerinin eğitim durumlarındaki farklılıkların Türkçe dersine yönelik tutumları etkilemediği söylenebilir.

Babaların Eğitim Durumuna Göre Yaratıcı Drama Yönteminin Öğrencilerin Türkçe Dersi Tutumlarına Etkisi

Türkçe öğretiminde, yaratıcı drama yönteminin uygulandığı öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre Türkçe dersine yönelik tutumları arasında fark olup olmadığını belirlemek amacıyla Kruskal Wallis testi uygulanmıştır (Tablo 5).

Tablo 5: Türkçe Öğretiminde, Yaratıcı Drama Yönteminin Uygulandığı Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuna Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutumları ile İlgili Bulgular

	Eğitim durumu	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	İşaretler ortalaması	Ki-kare	p
Öntest	Okuma yazması yok	1	65,00	-	15,50	1,689	,639
	İlkokul	4	61,50	2,89	9,13		
	Ortaokul	8	61,75	4,27	10,44		
	Lise	9	64,89	6,88	13,06		
Sontest	Okuma yazması yok	1	65,00	-	2,50	2,228	,527
	İlkokul	4	79,25	9,03	12,88		
	Ortaokul	8	77,00	8,96	11,19		
	Lise	9	78,89	9,84	12,17		

Tablo incelendiğinde, Türkçe öğretiminde, yaratıcı drama yönteminin uygulandığı öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin öntest puanları arasındaki farkla ilgili Ki-kare değeri 1,689 olup $p>0,05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin öntest puanları arasında fark olmadığını göstermektedir.

Tablodaki veriler incelenmeye devam edildiğinde, Türkçe öğretiminde, yaratıcı drama yönteminin uygulandığı öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin son test puanları arasındaki farkla ilgili Ki-kare değeri 2,228 olup $p > 0,05$ önem düzeyinde anlamsız bulunmuştur. Bu bulgu öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre Türkçe dersine yönelik tutumlarına ilişkin son test puanları arasında da fark olmadığını göstermektedir.

Sonuç olarak Türkçe öğretiminde, yaratıcı drama yöntemi uygulanan öğrencilerin babalarının eğitim durumlarındaki farklılıkların Türkçe dersine yönelik tutumları etkilemediği söylenebilir.

Tartışma ve Sonuç

Yaratıcı drama yönteminin öğrenci başarı ve tutumlarını olumlu yönde geliştirmesiyle ilgili çeşitli branşlarda pek çok araştırma yapılmıştır. Yapılan deneysel bir çalışmada, yaratıcı drama yönteminin kullanıldığı kompozisyon çalışmalarıyla Türkçe dersine yönelik tutumların olumlu yönde geliştiği ortaya çıkmıştır (Karatepe, 2006, 94). Bir diğer deneysel çalışmada da yaratıcı drama yönteminin sosyal bilgiler dersindeki başarıyı ve bu derse yönelik tutumları olumlu yönde geliştirdiği saptanmıştır (Gencel, 2009, 10). Diğer bir çalışmada ise 6. sınıf sosyal bilgiler dersi "Coğrafya ve Dünyamız" ünitesinde yaratıcı drama yöntemi kullanmanın öğrenci başarı ve tutumlarını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir (Zayimoğlu, 2006, 66-67). Yapılan diğer bir araştırma ile ilköğretim dördüncü sınıf fen bilgisi dersinde yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı tespit edilmiştir (Yalım, 2003, 41). İlköğretim 6. sınıf düzeyinde yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin Türkçe dersi tutumlarına etkisini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmadan elde edilen sonuçlar ise şunlardır:

1. Araştırmanın sonunda yaratıcı drama yönteminin, geleneksel öğretime göre, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını daha olumlu etkilediği belirlenmiştir.
2. Yaratıcı drama yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.
3. Yaratıcı drama yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile annelerinin eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
4. Yaratıcı drama yönteminin uygulanmasında öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumları ile babalarının eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.
5. İlköğretim altıncı sınıf Türkçe dersi "İletişim" temasının öğretiminde, yaratıcı drama yönteminin uygulanması, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilemiştir.

Öneriler

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak şu önerilerde bulunulabilir:

1. Türkçe öğretmenleri öğretim uygulamalarında yaratıcı drama yöntemini bir araç olarak görmelidirler. Öğretmenlerin, yaratıcı drama yöntemini kendilerine yardımcı bir öğretim unsuru olarak kabul etmeleri, öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkileyebilecektir.

2. Eğitim fakültelerinin lisans programları yaratıcı drama hususunda gözden geçirilerek, bu programların drama etkinliklerine yer verecek (veya daha fazla yer verecek) biçimde düzenlenmesi sağlanabilir.

3. Türkçe öğretmenlerine yaratıcı drama beceri ve alışkanlığı kazandırmak amacıyla, bu yöntemin önemi ile ilgili uygulamalı hizmet içi eğitimler verilebilir.

4. Türkçe öğretmenleri arasında yaratıcı drama araç ve gereçlerinin kullanımı ile ilgili işbirliği yapılması sağlanabilir.

Kaynakça

- ALTAN, A.; ARHAN, S.; BAŞAR, S.; ÖZAYKUT, S.; ÖZTÜRKLER, G.; YILMAZ, D.; YÜKSEL, Y. (2008). *İlköğretim 7. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Meb Yayınları, Ankara.
- ALTINTAŞ, G. ve Y. BURSALIOĞLU. (2006). *6. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Özgün Matbaacılık, Ankara.
- BAYRAM, E.; ÖZGÜL, E.; KAPLAN, G.; ÜNAL, H. A.; YAPAĞILI, H.; DEMİR, K.; MORGÜL, M.; UĞURLU, N.; TANTOĞLU, S.; ÖZÜNEL, Ş.; ÖMÜR, Ü. (1999). *İlköğretim Drama 1*, Ostim Çıracılık Eğitim Merkezi Matbaası, Ankara.
- BELET, Ş. D. (2005). *Öğrenme Stratejilerinin Okuduğunu Anlama ve Yazma Becerileri ile Türkçe Dersine İlişkin Tutumlara Etkisi*, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Eskişehir.
- BOZDOĞAN, Z. (2004). *Etkili Öğretmenlik Eğitimi*, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- BOZDOĞAN, Z. (2006). *Okulda Rehberlik Etkinlikleri ve Yaratıcı Drama*, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- BLOOM, Benjamin S. (1995). *İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme*, (Çeviren: Durmuş Ali ÖZÇELİK), Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- ÇAKMAK, M. (2001). "Etkili Öğretimin Gerçekleşmesinde Öğretmenin Rolü", *Çağdaş Eğitim Dergisi*, Sayı:274, ss:22-26.
- EVİN GENÇEL, İ. (2009). "Yaratıcı Drama Yönteminin Sosyal Bilgiler Dersi Başarı ve Dersle Yönelik Tutum Üzerindeki Etkileri", *Çağdaş Eğitim Dergisi*, Sayı:360, ss: 5-13.
- GÖNEN, M. ve UYAR DALKILIÇ, N. (2003). *Çocuk Eğitiminde Drama-Yöntem ve Uygulamalar*, Epsilon Yayınları, İstanbul.
- KARATEKE, E. (2006). *Yaratıcı Dramanın İlköğretim II. Kademe 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Olan Etkisi*, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hatay.
- KAYA, Y. K. (1996). *Eğitim Yönetimi (Kuram ve Türkiye'deki Uygulama)*, Bilim Yayınları, Ankara.
- MEB (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu-6, 7 ve 8. Sınıflar*, MEB Yayınları, Ankara.

- ÖNDER, A. (2003). *Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama*, Epsilon Yayınları, İstanbul.
- ÖNDER, Ç. ve WASTI, S., A. (2002). "İş Güvenesi Endeksi ve İş Güvenesi Memnuniyeti Ölçeği: Güvenirlik ve Geçerlik Analizi", *Yönetim Araştırmaları Dergisi*, Cilt 1, Sayı 2, ss: 23-47.
- SÖNMEZ, K. (2006). *İlköğretim İkinci Kademedeki Türkçe Ders Kitaplarında Yaratıcı Drama Yoluyla İşlenebilecek Metinlerin Çözümlemesi*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Samsun.
- ŞİMŞEK, T. (2007). Türkçe Eğitiminde Drama. *İlköğretimde Türkçe Öğretimi* (Editörler: Ahmet KIRKKILIÇ ve Hayati AKYOL), Pegema Yayınları, Ankara.
- YALIM, N. (2003). *İlköğretim Dördüncü Sınıf Fen Bilgisi Dersinin Yaratıcı Drama Yöntemi ile Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi*, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir.
- YILDIZ, C. (2003). *Türkçe Öğretiminde Alternatif Yöntemler*, Anı Yayınları, Ankara.
- ZAYIMOĞLU, F. (2006). *İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi "Coğrafya ve Dünyamız" Ünitesinde Yaratıcı Drama Yöntemi Kullanımının Öğrenci Başarısı ve Tutumlarına Etkisi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/170/sibel%20tuna.doc>, DENİZ, S. ve TURHAN TUNA, S. (2006). "İlköğretim Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Tutumları: Köyceğiz Örnekleme", *Millî Eğitim Dergisi*, Sayı: 170, 08.05.2010.
- <http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular/pisa/pisaraporu.htm>, "OECD'nin Pisa Projesine Türkiye'nin Katılımı", 19.06.2010.

Ek 1: Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

Sevgili Öğrenciler,

Bu ölçek, sizlerin Türkçe dersine yönelik görüşlerini almak amacı ile hazırlanmıştır. Her cümleyi dikkatle okuduktan sonra **DERECELER** sütunundaki seçeneklerden size en yakın olanı (X) ile işaretleyiniz.

Okul :		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
Sınıfı Şube :						
Cinsiyetiniz : () Kız () Erkek						
Anne Eğitim Durumu:						
Baba Eğitim Durumu:						
Türkçe Dersi ile İlgili Görüşler						
1. Türkçe benim için eğlenceli bir derstir.						
2. Türkçe dersinde genellikle çok sıkılırım.						
3. Türkçe derslerine daha fazla zaman ayrılmalıdır.						
4. Türkçe dersi için, ders dışında çalışma zamanı ayırmaya gerek yoktur.						
5. Türkçe dersini dört gözle bekliyorum.						
6. Türkçe ile ilgili ödevleri yapmaktan zevk alıyorum.						
7. Türkçeyi, diğer derslere göre daha çok severek çalışırım.						
8. Türkçe dersinde genellikle huzursuz olurum.						
9. Türkçe dersi ile ilgili konuları tartışmaktan mutlu oluyorum.						
10. Türkçe bana göre gereksiz bir derstir.						
11. Türkçe sınavlarında, diğer derslerin sınavlarına göre daha huzursuz oluyorum.						
12. Türkçe dersinin günlük yaşamda önemli bir yeri var.						
13. Türkçe dersi hiç olmasa daha iyi olurdu.						
14. Türkçe dersi kadar sıkıcı bir ders yoktur.						
15. Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok can sıkıcıdır.						
16. İleride, Türkçe ile ilgili bir bölümde okumak isterim.						
17. Televizyon ve radyoda yayımlanan Türkçe konulu programları kaçırmak istemem.						
18. Türkçe derslerinde metin inceleme keyif vericidir.						
19. Boş zamanlarımın çoğunu Türkçe dersine ayırmak isterim.						
20. Türkçe dersi ile ilgili kitap, dergi vb. yayınları takip etmek isterim.						

EFFECT OF CREATIVE DRAMA METHOD ON 6TH GRADE STUDENTS' ATTITUDE TOWARDS TURKISH COURSE

Akif ARSLAN*

Abdullah ŞAHİN**

Esin ŞAHİN***

Ahmet AKÇAY****

Abstract

The aim of the research is to determine effects of creative drama method on students' attitudes Turkish course. The research has been applied to the control (n=22) and experiment (n=22) groups with "communication" topic of Turkish course on sixth grade students of Haşim İşcan Primary School in Erzurum. In this research, "The Turkish Language Course attitude scale" that is in the Turkish Course Teaching Programme and Guideline used as a means of collection. The study has been conducted as an experimental study appropriate to "the model of pre-test post-test with control group" which effects of creative drama method on students' attitudes of Turkish course has been examined. SPSS 15.0 (Statistical Package for the Social Sciences 15.0) computer programme has been used in analyse of research' data. To determine the significance of the data obtained within study; t-test for the paired groups, t-test, Mann-Whitney U and Kruskal Wallis tests have been applied. The research shows that attitudes of experimental students, which creative drama method has been applied, towards Turkish course are more positive than other students which traditional method has been applied. In addition, it has been observed that there is a serious time problem while creative drama activities are applied and there is less time for other required activities in Turkish course consequently a strict planning process should be applied for this method. Besides, it has been determined that gender and parents' education level do not have a meaningful effect on attitudes towards Turkish course in application of creative drama method.

Key Words: Creative drama, Turkish lesson, attitude

* Assistant Prof.; Ağrı İbrahim Çeçen University, Faculty of Art and Science, Department of Turkish Language and Literature.

** Assistant Prof.; Atatürk University, Kâzım Karabekir Education Faculty, Department of Turkish Teaching.

*** Dr.; Erzurum 3 Temmuz High School, Turkish Language and Literature Teacher.

**** Research Assistant; Ağrı İbrahim Çeçen University, Faculty of Education, Department of Turkish Teaching.